

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

1. História obce Richnava

Prvá písomná listina, kde sa spomína obec Richnava, pochádza z roku 1300. Názov obce sa časom vyvíjal a menil v nasledovných podobách: z roku 1285 je písomne doložený názov Rihnow, z roku 1316 Rechnow, z roku 1391 Rychno, z roku 1773 Richnawa, z roku 1927 Rychnava, z roku 1948 Richnava. Po maďarsky sa obec úradne nazývala Richnó. Po nemecky sa obec úradne nazývala Richenau. Meno je teda slovansko-germánske. Od roku 1790 obec používala pečať zobrazujúcu na trojvrší stojaceho bájneho vtáka Fénixa s rozťahnutými krídlami, ktorý sa pozerá do slnka. Táto sa stala predlohou aj súčasného erbu obce. Podľa Levočskej kroniky Gašpara Maina bol v Richnave založený roku 1261 kláštor križovníkov svätého hrobu. Prvým známym majiteľom bol comes Eugen, syn Jána „de Rychnou“ v roku 1300. Zomrel asi v roku 1304 bez dediča. Ostala po ňom vdova a dve dcéry. Jeho majetky si rozdelili príbuzní zo šľachtickej rodiny zo Žehry. V roku 1314 sa spomína kostol svätej Kataríny. Po bitke pri Rozhanovciach od roku 1336 sa Richnava dostala do majetku Perínskych (Perényi) a v ich držbe zostala až do polovice 15. storočia. V obci vznikol strážny hrad a obec sa stala strediskom hradného panstva, ktoré tvorili Richnava, Kluknava, Hrišovce, Olcava, Kaľava, Folkmár, Jaklovce, Žakarovce, Margecany, Slovinky, Krompachy. V roku 1442 sa vlastníkmí stali bratrci pod vedením kapitána hradu Jána Talafúsa, až do roku 1460, kedy sa stala majetkom Zápoľských. Po nich dostali panstvo Thurzovci. Po roku 1543, keď umiera Alexius Thurzo, sa v Richnave usadil Andrej Báthory, manžel Alexiovej najstaršej dcéry. Po vymretí Thurzovcov Richnavské panstvo získal Ján Rottal a jeho brat. Po ich smrti získavajú majetky Csákyovci. V auguste r. 1831 je Richnava na čele s richtárom Jurajom Harmanom, ako jedno z centier východoslovenského roľníckeho povstania, ktoré však bolo potlačené a dňa 14. októbra boli vodcovia popravení. Po roku 1881 bola obec administratívne začlenená pod Spišskú župu; pred rokom 1960 pod okres Gelnica, kraj Košice; po roku 1960 pod okres Spišská Nová Ves, kraj Východoslovenský.

V polovici 16. storočia bolo v obci len 7 celých polopodanských usadlostí. Ostatné boli opustené. Hlavnou obživou obyvateľstva bolo v tom čase poľnohospodárstvo, baníctvo, okolité maše, hámre, ťažba dreva a uhliarstvo. V roku 1787 mala obec 61 domov a 436 obyvateľov. V roku 1828 mala 56 domov a 407 obyvateľov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom a pracovali v priemyselných podnikoch v Krompachoch. Po roku 1918 pracovali v lesoch a poľnohospodárstve. Nemecké vojská koncom II. svetovej vojny obec 20.1.1945 vypálili. Sovietsi obec oslobodili 21.1.1945.

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

2. Prírodná a environmentálna charakteristika

Geomorfologické podmienky

Západná časť riešeného územia patrí do Fatransko-tatranskej oblasti a ostatná do oblasti Slovenské Rudohorie. Branisko s podcelkom Sľubica a Hornádska kotlina s časťou Kluknavská kotlina v rámci podcelku Hornádske Podolie tvoria západnú časť katastra. Južná časť katastra patrí ku Hnileckým vrchom. Má prevažne hornatinový charakter reliéfu, v oblasti Záhorského potoka až vrchovinový. Prevažujúcimi formami georeliéfu sú tu doliny tvaru V, krátke svahové doliny, široké chrbty, erózne svahy. Svahové doliny sú prevažne bez vodných tokov s málo vyvinutou riečnou nivou.

Klimatické podmienky

Podľa klimatického členenia SR (Atlas krajiny SR, 2002), patrí územie obce Richnava do miernej teplej až chladnej oblasti. Podstatná časť územia patrí do mierne chladného okrsku (C1) s teplotou v júli 12°C až 16°C. Severovýchodná časť územia spadá do mierne teplej oblasti s okrskom (M2) mierne teplého, mierne vlhkého so studenou zimou, dolinový/kotlinový s teplotou v januári menej ako 5°C a v júli viac ako 16°C.

Priemerná ročná teplota vzduchu sa na základe dlhodobých pozorovaní (1961 - 1990) pohybuje od záporných hodnôt až po +9°C, priemerné ročné úhrny zrážok na základe dlhodobých pozorovaní (1961 - 1990) sa v závislosti od nadmorskej výšky pohybujú v intervale od 600 mm do 800 mm. Tieto priemerné namerané dáta z 2. polovice 20. storočia sa však budú v súčasnosti a blízkej budúcnosti mierne líšiť a výraznejšie medziročne kolísať z dôvodu dopadov zmeny klímy.

Zmena klímy

Dopady zmeny klímy sa v Richnave budú prejavovať ako vlny horúčav, dlhodobé obdobia sucha, veterné smršte a prívalové zrážky (dažďové alebo snehové). Prejavy zmeny klímy majú negatívne dôsledky v nasledovných kľúčových oblastiach: zdravie obyvateľstva, kvalita obytného/pracovného prostredia a stav technickej infraštruktúry. Viaceré potrebné adaptačné opatrenia v krajine (extraviláne) si bude vyžadovať súčinnosť subjektov hospodáriacich na poľnohospodárskych a lesných pozemkoch (napr. družstva, urbariátu a pod.).

Hydrologické pomery

Z hľadiska režimu odtoku (Atlas krajiny, 2002) väčšina územia patrí do stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku (max. prietok v apríli, min. prietok v januári až februári

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

a septembri až októbri). Nižšie časti územia prislúchajú k vrchovinnó-nížinnej oblasti s dažďovo-snehovým typom režimu odtoku (max. prietok v marci, min prietok v septembri).

Hlavný tokom územia je rieka Hornád, ktorá tečie západovýchodným smerom. Priberá tri významnejšie prítoky z ľavej strany (Jaseňovec, Slatvinka a Zlatník) a jeden významnejší prítok z pravej strany prechádzajúci cez rómsku osadu, ktorý sa vyznačuje vysokou mierou znečistenia, najmä komunálnym odpadom.

Prirodzená vegetácia

Z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (Maglocký, Š., in Atlas krajiny SR, 2002) boli v riešenom území vyčlenené nasledujúce jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- bukové a jedľovo-bukové lesy,
- karpatské dubovo-hrabové lesy,
- podhorské bukové lesy,
- jelšové lesy na nivách podhorských a horských,
- javorovo-lipové lesy v nižších polohách – ostrovčekovité plochy.

Ochrana prírody

V riešenom území nie sú vyhlásené žiadne veľkoplošné a maloplošné chránené územie národnej siete, ani chránené stromy v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z.. Do územia obce zasahuje aj ďalšie územie európskeho významu Stredný rok Hornádu (SKUEV0928), ktoré zahŕňa tok rieky Hornád od Spišskej Novej Vsi až po Margecany (po cestný most ponad VN Ružín na ceste II/546) s celkovou rozlohou takmer 296 ha.

V blízkosti obce (hoci priamo na územie obce nezasahuje) sa nachádza územie európskej siete NATURA 2 000 - chránené vtáčie územie (SKCHVU 036) Volovské vrchy. NATURA 2000 je medzinárodnou sústavou chránených území členských štátov EÚ, ktorá si kladie za cieľ zachovať prírodné dedičstvo významné pre celú Európu, zabezpečiť jeho ochranu a podporiť tie aktivity v chránených územiach, ktoré sú v súlade so záujmami ochrany prírody. V rámci nej územie katastra obce leží v Chránenom vtáčom území SKCHVU036 Volovské vrchy. Cieľom je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho, d'atľa bieločrptého, d'atľa čierneho, d'atľa prostredného, d'atľa trojprstého, hrdličky poľnej, jariabka hôrneho, krutihlava hnedého, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, muchárika bieločrptého, muchárika červenohrdlého, muchára sivého, orla kriľavého, orla skalného, penice jarabej, prepelice poľnej, rybárika riečného, sovy dlhochvostej, strakoša červenohrdlého,

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka, včelára lesného, výra skalného a žlny sivej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Jedná sa o výmerou najväčšie navrhované chránené vtáčie územie Slovenska, ktoré je tvorené biotopmi ihličnatých, listnatých a zmiešaných lesov.

V zmysle Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Gelnica z r. 2019 sa na území Richnavy nachádza biokoridor nadregionálneho významu NRBk3 Čierna hora – Branisko a biocentrum regionálneho významu NRBc1 Branisko.

V katastrálnom území obce Richnava je podľa informačného systému environmentálnych záťaží na Enviroportáli evidovaná jedna pravdepodobná environmentálna záťaž, ktorá môže negatívne vplyvať na možnosti ďalšieho využitia územia: GL (005) / Richnava - Jaklovce - SK/EZ/GL/236 (Platný stav- register A).

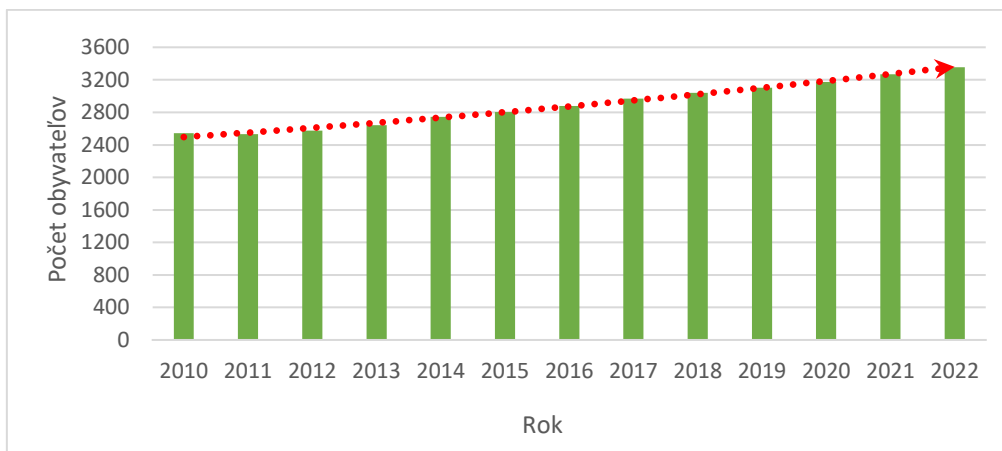
Environmentálna záťaž vo forme nelegálnej skládky odpadu sa nachádza taktiež v koryte malého vodného toku v lokalite rómskej osady na okraji obce. Pri príválových dažďoch je časť tohto odpadu následne splavovaná do toku Hornádu a VN Ružín. Táto environmentálna záťaž nie je evidovaná v informačnom systéme environmentálnych záťaží na Enviroportáli.

3. Demografické údaje obce

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje niekoľko ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Štruktúra obyvateľstva je výsledkom základných demografických procesov reprodukcie, či už prirodzených (pôrodnosť, úmrtnosť) alebo mechanických (sťahovanie) a sú statickými charakteristikami populácie. Predstavujú základné fakty na podporu rozhodovania v súvislosti s rozvojom ľudskej spoločnosti. Je dôležité vymedziť demografické trendy a v rámci nich aj náboženskú, národnostnú a vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva. K základným demografickým ukazovateľom patrí aj dynamika obyvateľstva, ktorá sa vyjadruje prirodzeným a migračným pohybom. Graf 1 uvádza vývoj počtu obyvateľov za obdobie rokov 2010-2022. V sledovanom období počet obyvateľov vykazuje výrazne rastúci trend vývoja. Celkový počet obyvateľov obci k 31.12.2022 bol 3354, z toho 50 % tvorili muži a 50 % ženy (Graf 2).

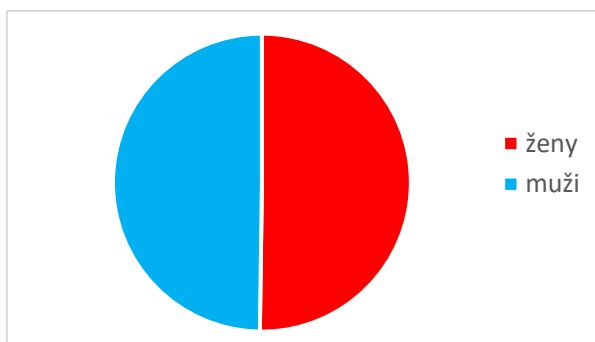
Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Richnava v r. 2010 – 2022.

Zdroj dát: Štatistický úrad SR, r. 2023

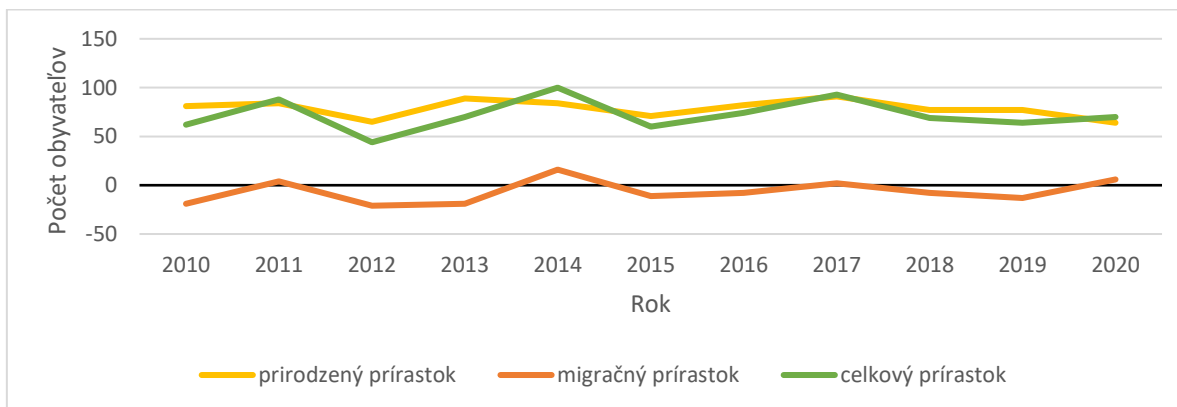
Graf 2: Podiel počtu obyvateľov Richnava v r. 2020 podľa pohlavia

Zdroj dát: Štatistický úrad SR, r. 2023

Ako je vidno na Grafe 3, na celkový prírastok obyvateľ Richnavy v jednotlivých rokoch mal výrazne vyšší vplyv prirodzený prírastok, ktorý dosahuje pomerne vysoké čísla. Naopak trendom obce je prevaha počtu vyst'ahovaných pred prisťahovanými obyvateľmi.

Graf 3: Vývoj prírastku počtu obyvateľov obci Richnava v r. 2010 – 2020

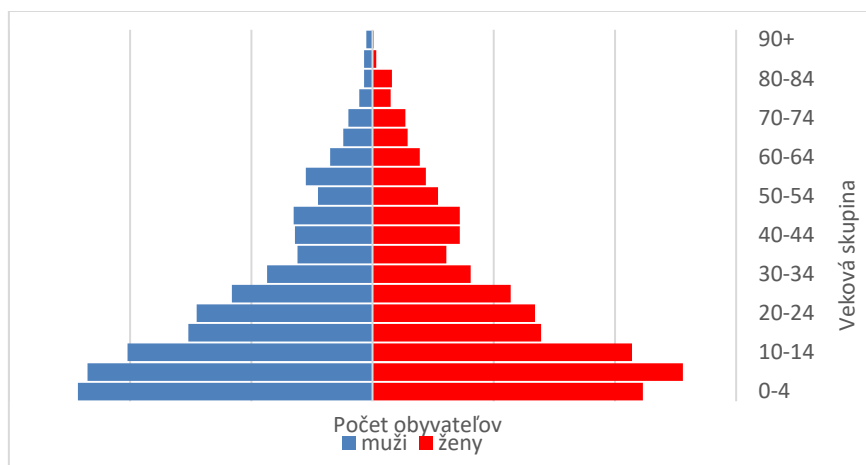

Zdroj dát: Štatistický úrad SR, r. 2023

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

Dôležitou charakteristikou ľudských zdrojov je veková štruktúra obyvateľstva v kategóriách predproduktívny (0-14 rokov), produktívny (15-65 rokov) a poproduktívny vek (65 a viac rokov). Veková štruktúra je základným ukazovateľom pre posúdenie budúceho vývoja populácie. Seniori (65+) v súčasnosti tvoria len 5 % obyvateľov (viď Graf 5), čo je výrazne pod priemer celého Slovenska (17 %). Ich podiel na obyvateľoch obce však postupne mierne stúpa (v r. 2010 cca 4,3 %), pričom sa predpokladá ďalší postupný nárast podielu tejto vekovej skupiny. Najpočetnejšou skupinou je produktívne obyvateľstvo s podielom 51,5 %. Výrazný podiel na obyvateľstve majú predproduktívni obyvatelia (0-14 rokov), ktorí tvoria až 43,2 % obyvateľov. Ide o výrazne vyššie hodnoty ako priemer Slovenska (15,9 %), a dokonca výrazne vyššie aj ako priemer na úrovni okresu Gelnica (21,2 %). Je to spôsobené vysokou mierou pôrodnosti najmä rómskej časti obyvateľstva.

Graf 4: Veková pyramída obyvateľov obce Richnava, r. 2020

Zdroj dát: Štatistický úrad SR, r. 2023

Graf 5: Podiel vekových skupín na celkovom počte obyvateľov obce Richnava za r. 2010 a 2020

Zdroj dát: Štatistický úrad SR, r. 2023

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

Na trend postupného starnutia obyvateľstva sa v obci prejavuje veľmi mierne. Index starnutia obyvateľov (Graf 6), ktorý vyjadruje počet obyvateľov vo veku 65+ rokov pripadajúcich na 100 osôb vo veku 0-14 rokov. Na pomery Slovenska je populácia veľmi mladá s hodnotou indexu starnutia na úrovni iba 12 % (priemer za SR v r. 2020 bol 107 %), avšak postupne sa veľmi mierne zvyšuje. Starnutie obyvateľstva sa v obci prakticky takmer neprejavuje (Graf 7).

Graf 6: Index starnutia obyvateľov Richnava v r. 2010 – 2020

Zdroj dát: Štatistický úrad SR, r. 2023

Graf 7: Vývoj priemerného veku obyvateľov obce Richnava v r. 2010 – 2020

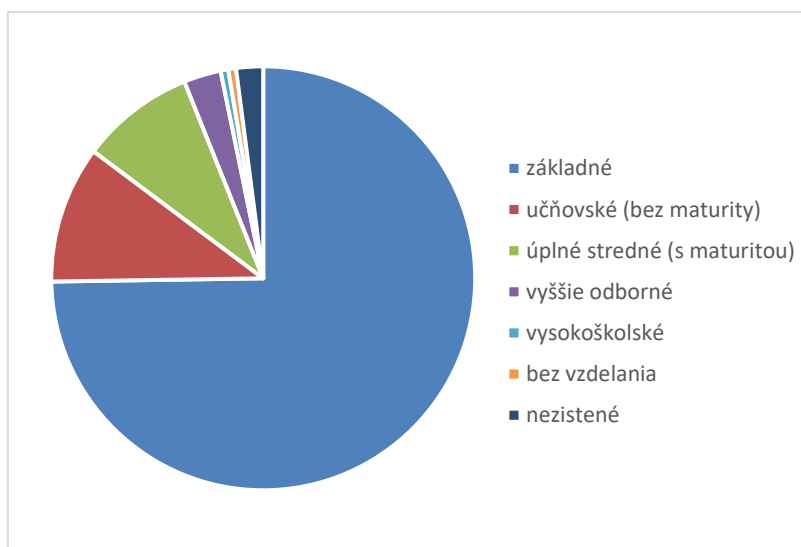
Zdroj dát: Štatistický úrad SR, r. 2023

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

Približne 50 % obyvateľov sa v r. 2021 v rámci sčítania obyvateľov prihlásilo k slovenskej **národnosti**, 49 % k rómskej, 1 % k iným národnostiam. Podľa Atlasu rómskych komunít (2019) tvorí obyvateľom rómskeho etnika až 81-90 % obyvateľov obce, pričom väčšia časť z nich (cca 2400-2500 obyvateľov) žije v osade na okraji obce. Z hľadiska **náboženského vyznania** je štruktúra obyvateľstva rôznorodá. V obci má najväčšie zastúpenie rímskokatolícka cirkev (70 %). Ostatní obyvatelia obce sa hlásia k gréckokatolíckej cirkvi (0,2 %), či evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (1,55 %). Až 21 % obyvateľov sa však prihlásilo k inému vierovyznaniu. Úroveň vzdelania je výrazom sociálno-ekonomického statusu obyvateľstva, ktorú charakterizuje počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého stupňa vzdelania. Predmetné územie má vidiecky charakter s vysokým zastúpením marginalizovanej rómskej komunity, čo sa odráža aj vo vzdelanostnej úrovni obyvateľstva. Z toho dôvodu je nutné venovať tejto oblasti zvýšenú pozornosť. Podľa stupňa dosiahnutia vzdelanostnej úrovne obyvateľov (vo veku viac ako 15 rokov) v obci Richnava (Graf 8) prevládalo v roku 2021 obyvateľstvo s iba základným vzdelaním (75 %), čo predstavuje pomerne nízku mieru vzdelanosti miestneho obyvateľstva. Stredné učňovské vzdelanie bez maturity dosiahlo 10,5 % obyvateľov, takmer 9 % úplné stredné s maturitou. Len 3 % dosiahli vyššie odborné vzdelanie a 0,6 % obyvateľom má ukončené aj vysokoškolské vzdelanie. Zároveň 1 % obyvateľov vo veku nad 15 rokov nedokončilo ani základnú školu a pri 4 % nie sú informácie dostupné. Pre budúci rozvoj obce bude nevyhnutné výrazne zvýšiť mieru vzdelanosti obyvateľstva so zameraním najmä na deti a mládež, či dovzdelávanie a rekvalifikáciu aj strednej generácie.

Graf 8: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov Richnavy v r. 2021

Zdroj: SODB 2021, ŠÚ SR, r. 2023

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

Pri analýze obyvateľstva obce treba pozornosť venovať aj vybraným skupinám, ktoré môžu patriť medzi najohrozenejšie či už z ohľadu zdravotného stavu, sociálneho postavenia či izolácie ako aj chudoby a ekonomickej deprivácie.

V r. 2021 žilo v obci 155 obyvateľov s ťažkým zdravotným postihnutím (z toho 66 žien a 89 mužov), čo predstavuje takmer 5 % populácie obce. Z toho 32 % boli ľudia vo veku 65+. Okrem ľudí odkázaných na pomoc sociálnych služieb na základe ich veku (a zdravotného stavu), či životnej etapy (napr. mladé rodiny), môžu byť osoby odkázané na sociálnu pomoc aj na základe ekonomických faktorov. Obec Richnava sa nachádza v okrese Gelnica patriaci k najmenej rozvinutým okresom Slovenska s mierou evidovanej nezamestnanosti 11,19 % (k 12/2021). Obec Richnava vykazuje veľmi vysokú mieru nezamestnanosti, až na úrovni 21,8 % ku koncu roka 2021 (priemer Slovenska v tom období bol len 6,76 %).

Tabuľka 1: Štruktúra nezamestnaných obyvateľov obce k 12/2021

Ženy	Muži	ŽTP	Mladí	Absolventi	Dĺžka evidencie nezamestnanosti			Slobodní	Ženatí/ Vydaní	Rozvedení/ ovdovení
					0-6 mesiacov	6-12 mesiacov	12 a viac mesiacov			
170	187	2	3	16	61	28	268	159	184	14

Zdroj dát: ÚPSVaR SR, r. 2022

Tabuľka 2: Počet poberateľov peňažných príspevkov (PP) na kompenzáciu ŽTP

PP na opatrovanie	PP na prepravu	PP na osobnú asistenciu	PP na diétu	PP na hygienu a opotrebovanie	PP na auto
46	0	3	13	42	54

Zdroj dát: ÚPSVaR SR, r. 2022

4. Občianska vybavenosť v obci

Sociálnu infraštruktúru a občiansku vybavenosť v obci charakterizujú zariadenia z oblasti administratívy a kultúry, športové zariadenia, školské, zdravotnícke a sociálne zariadenia. Občianska vybavenosť významnou mierou skvalitňuje život obce. Úroveň občianskej vybavenosti je

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

ovplyvňovaná charakterom obce, veľkosťou obce, počtom jej obyvateľov a návštevníkov, ich potrebami. Nasledujúca tabuľka uvádza občiansku vybavenosť.

Sociálna infraštruktúra	ÁNO/ NIE
Obecný úrad	ÁNO
Kultúrny dom	NIE
Dom smútku	ÁNO
Cintorín	ÁNO
Kostol	ÁNO
Materská škola	ÁNO
Základná škola	ÁNO
Stredná škola	ÁNO
Školské ihrisko	ÁNO
Futbalové ihrisko	ÁNO
Telocvičňa	NIE
Kúpalisko (umelé, prírodné)	NIE
Denný stacionár	NIE
Komunitné centrum	NIE
Knižnica	ÁNO
Pošta	NIE
Hotely, motely, penzión	NIE
Turistické ubytovne	NIE
Pohostinstvo	ÁNO
Obchod, predajne	ÁNO
Hasičská zbrojnica	ÁNO
Zdravotné stredisko	NIE

V obci Richnava sa nenachádza **zdravotnícke** stredisko. Podľa zdravotných obvodov pre Richnavu prislúchajúca všeobecná ambulancia pre dospelých v Kluknave, všeobecná ambulancia pre deti a dorast v Margecanoch, gynekologická ambulancia v Gelnici a zubná ambulancia v Kluknave. Snahou obce je otvorenie minimálne ambulancie pre deti a dorast priamo na území obce Richnava.

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

Deti v predškolskom veku navštevujú miestnu **materskú školu**. V obci sa taktiež nachádza **základná škola**, ktorej zriaďovateľom je od r. 2022 Regionálny úrad školskej správy v Košiciach. Prevádzka školy je realizovaná v prenajatých kontajnerových priestoroch na prenajatom pozemku v inundačnom pásme rieky Hornád. Edukácia prebieha v 9 učebniach pre 17 tried v dvojzmennej prevádzke. Škola nevlastní telocvičňu, ihriská a ani školskú jedáleň. V školskom roku 2021/2023 mala škola otvorené tri ročníky (nultý, prvý a druhý ročník), ktoré spolu navštevovalo 262 detí. V obci sa taktiež nachádza štátna **špeciálna základná škola**, ktorá zabezpečuje výchovu a vzdelávanie žiakov s mentálnym postihnutím. V školskom roku 2022/2023 školu navštevuje 94 žiakov, z toho 24 navštevuje prvý stupeň a 70 druhý stupeň. Výchovno-vzdelávací proces sa uskutočňuje v rámci 12 tried. Edukačný proces na škole prebieha v dvoch smenách (1 zmena: od 7:15 do 12:15 hod., 2.zmena: od 12:25 do 17:00 hod.). V obci sa taktiež nachádza elokované pracovisko **Strednej odbornej školy** techniky a služieb, Prakovce.

V rámci **športového** vyžitia majú obyvatelia obce, predovšetkým deti a mládež možnosť využívať futbalové ihrisko a športové ihriská v rámci školských objektov. V priestoroch futbalového ihriska sa usporadúvajú futbalové turnaje.

Z hľadiska obchodných **služieb** je v obci niekoľko maloobchodných zariadení a prevádzok poskytujúcich reštauračné služby a služby v oblasti pohostinstva.

V zmysle Stratégie udržateľného rozvoja **cestovného ruchu** v Košickom samosprávnom kraji do roku 2027 patrí územie obce Richnava do Zóny C s označením „Od Ružína po Galmus“. Zóna C je stredne so stredne vysokým potenciálom CR a potrebou výrazne podporiť z hľadiska atraktivity aj infraštruktúry, s cieľom pre posun do vyššej kategórie v strednodobom horizonte. Ružín patrí k najviac panoramatickým vodným plochám na Slovensku a je už teraz obľúbeným rekreačným miestom pre vodné športy. Kvalita a rozsah služieb v okolí je však stále predmetom rozvoja. Spojením tejto vodnej plochy a okolitej prírody vyznačujúcej sa krásnymi lesmi a kopcami vzniká destinácia s vysokým potenciálom návštevnosti. Prirodzenými centrami tejto zóny sú Gelnica, Margecany a Krompachy. Ponuka sa zameriava na vodnú plochu a s ňou spojené aktivity, na pešiu turistiku a cykloturistiku v okolitých kopcoch Volovských vrchov, pričom novú príležitosť pre túto destináciu predstavujú predovšetkým kúpele Thurzov.

V katastrálnom území obce Richnava sa nachádzajú nasledovné kultúrne pamiatky:

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

- Stredoveký hrad – nachádza sa v intraviláne obce. Vznikol v druhej polovici 13. storočia ako strážny kráľovský hrad a obec sa tak stala strediskom hradného panstva. Z hradu ostali len nepatrné zvyšky,
- kostol sv. Michala Archanjela - bol postavený v rokoch 1969-1972 ,
- starobylý kostolík sv. Márie Magdalény - sa nachádza západne od obce Richnava. Je známy ako pútnická kaplnka.

Obec Richnava má slabé až stredné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu na svojom území a pravdepodobnejšie je využitie jej územia skôr na tranzit turistov (najmä cykloturistov), ktorý sa na krátko zastavia pri miestnych kultúrnych pamiatkach, alebo využijú miestne gastronómické služby. Okolité príroda však poskytuje príjemné prostredie na terénnu cyklistiku, turistiku, beh, bežkovanie v zime, avšak chýba potrebná infraštruktúra.

Medzi obľúbené prírodné turistické atrakcie, ktoré z obce Richnava možno navštíviť patrí **Sľubica**, ktorá je tretím najvyšším vrchom pohoria Branisko. Nachádza sa severozápadne od obce Richnava. Obec Richnava je východiskovým bodom, z ktorého možno odštartovať príjemnú túru. Medzi turistami je veľmi obľúbený najmä v zimnom období, a preto nečudo, že sa tu každoročne koná „Zimný výstup na Sľubicu“. Vrchol ponúka pôsobivé výhľady na Spiš, Levočské vrchy, Slovenský raj, za priaznivého počasia až na Vysoké a Nízke Tatry. O kúsok ďalej je ďalšia vyhládka, ktorá poskytuje výhľad zas na šarišský región. Na vrchole si možno oddýchnuť a občerstviť sa pri drevenom stole s lavičkami, alebo sa len tak rozložiť na trávě.

5. Technická infraštruktúra

Nasledujúca tabuľka uvádza technickú infraštruktúru v obci.

Miestne komunikácie	Stav miestnych komunikácií je zlý .
Chodníky	Stav chodníkov je zlý až nevyhovujúci. Potrebné je vybudovanie nových chodníkov.
Železničná stanica	Za území obce sa nachádza železničná zastávka v blízkosti rómskej osady, excentricky od centrálnej časti obce.

Príloha č. 1 Vstupné analýzy pre analytickú časť
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Richnava na roky 2021 – 2027,
aktualizácia

Autobusová zástavka	V obci sa nachádzajú 3 autobusové zastávky – Richnava č.d. 121, Richnava č.d. 77 a Richnava, osada.
Vodovod	Obec nemá vybudovaný vodovod.
Kanalizácia	V obci nie je vybudovaná kanalizácia.
Čistička odpadových vôd	V obci nie je vybudovaná ČOV.
Rozvod plynu	Centrálna časť obce je plynofikovaná.
Zásobovanie teplom	Zdroje a zariadenia na výrobu tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Zásobovanie teplom v obci je riešené individuálne.
Elektrické vedenie	Obec je zásobovaná elektrickou energiou z distribučných trafostaníc.
Verejné osvetlenie	Obec čiastočne disponuje moderným verejným LED osvetlením. Prevádzku verejného osvetlenia spravuje externá spoločnosť.
Pokrytie mobilných operátorov	Obec je pokrytá signálmi všetkých aktuálnych mobilných operátorov.
Optická sieť na pripojenie internetu	V obci nie je zavedená optická sieť.

Odpadové hospodárstvo

Na území obce vzniká hlavne komunálny odpad a biologický odpad z domácnosti, z verejných priestranstiev. Obec zabezpečuje separovanie odpadu v hlavných komoditách papier, sklo, plast, ale aj v ďalších komoditách v súlade s aktuálnou legislatívou. Odvoz a zneškodňovanie komunálneho odpadu pravidelne zabezpečuje dodávateľsky. V obci sa nenachádza zberný dvor. Zmenami v systéme prístupu k nakladaniu s odpadom je potrebné sa neustále zaoberať, najmä s ohľadom na vznik nelegálnych skládok, nakoľko časti obyvateľstva ešte stále chýba dostatočné uvedomenie. Obec neustále dbá na to, aby sa v jej katastri nevyskytli žiadne environmentálne záťaž.